

De eHealth-hype: een religie

Tijdens de recente eHealthweek kon de verkondiging van de blijde boodschap over het heil dat eHealth ons gaat brengen vrijwel niemand ontgaan. Visioenen als dat ziekenhuizen in 2030 niet meer nodig zijn worden over de toehoorders uitgestort. Bij een nuchtere beschouwing van al het publicitaire geweld valt op hoe de fanate propaganda van nieuwe zorgICT-mogelijkheden overduidelijk trekken heeft gekregen van een religie, waarbij andersdenkenden als niet-gelovigen worden weggezet. Krachtige taal als “privacy-maffia” wordt daarbij niet geschuwd bij het uitdragen van vooruitgang door innovatie. Critici maakt men duidelijk dat die het licht nog niet gezien hebben Het wordt tijd eens te bezien welke religieuze trekken de eHealth-hype heeft.

Het geloof

Bij de fanatieke kern van eHealth-adepten is met een duidelijk financiële motivatie sprake van een ongebreideld geloof in de zegeningen die de innovatie op zorgICT-gebied gaat brengen. Dat geloof is zo sterk omdat in deze bedrijfstak miljarden te verdienen zijn. [Alleen al de markt voor mHealth\(mobiele eHealth\) zou om een bedrag van 59 miljard dollar in 2020 gaan. Onder mhealth worden toepassingen in de zorg verstaan die gebruik maken van mobiele platforms\(smartphones/ tablets\) en die gaan over het monitoren van patiënten, diagnostiek en andere diensten. De jaarlijkse groei op dat specifieke marktonderdeel wordt geschat op gemiddeld 33 procent.](#)

De gelovigen

Net als bij de bekende religies stellen de propagandisten van “de vooruitgang” met eHealth de verhoudingen erg zwart-wit voor. Je bent òf voor òf tegen. Het lijkt een beetje op de strijd tussen de Gomaristen en Arminianen tijdens het Twaalfjarig bestand in de vaderlandse geschiedenis: de strijd tussen de preciezen en de rekkelijken.

De ketters

Niet-gelovigen, met name zij die wijzen op de gevaren ten aanzien van privacy, worden weggezet als ketters. Gesproken wordt van [privacy als stok om de innovatie mee te slaan](#), [privacy als innovatie-killer](#) en [over privacy-maffia](#). Het geeft aan hoezeer de verschillen aangezet worden binnen de kring van de gelovigen.

De evangelist

Voor het verbreiden van het geloof zijn diverse mensen actief. [Zo is er de zelfverklaarde evangelist\(niet door mij verzonnen term\) Lucien Engelen](#). (Zie pagina 5 van de brochure in deze link.) Bij Nictiz dat standaarden voor de elektronische zorgcommunicatie maakt werd hij [in 2014 benoemd tot “chief imagineer”](#) : een officieel soort ziener. De ene na de andere eHealth-toepassing propageert hij met een vlotte babbel zonder direct acht te slaan of de applicatie de diepgang heeft die deze nodig heeft, dan wel gevalideerde meetwaarden levert. [Zo was hij een fervent voorstander van het betrekkelijk kort bestaande Amerikaanse diagnostische bedrijf Theranos](#), dat bij overheidscontrole niets revolutionairs bleek voor te stellen en nu volledig geflopt is. Maar met de evangelist trekt de karavaan verder en krijgen nieuwere eHealth-toepassingen volle aandacht.

De collecte

In het kader van de eHealth-religie moet uiteraard ook geld

opgehaald worden. Bij zorgverzekeraars wordt driftig geprobeerd om allerlei apps op zorggebied vergoed te krijgen door zorgverzekeraars. Veel eHealth-toepassingen leveren echter geen directe besparingen op. [Lukt de vergoeding, dan zijn de felicitaties van medestanders luid.](#) Dat daarbij verdringing van zorg kan optreden, omdat een zorg-euro binnen een budget maar één keer uitgegeven kan worden lijkt dan opeens van minder belang.

De discipelen

Een groep van vertrouwelingen bestaat altijd als er een diepgaand geloof in heilzame elektronische oplossingen voor problemen in de zorg wordt geboden. Zowel personen, bedrijven(bijv. Philips) als overheidsinstellingen(bijv.Nictiz) kunnen daartoe gerekend worden. [De sturende hand van het ministerie van VWS is daarbij op de achtergrond aanwezig.](#)

De schriftgeleerden

Op de achtergrond opereren consultants als schriftgeleerden die vaak op basis van gedachtenconstructies, noem het visioenen, het ministerie van VWS adviseren. Zo heeft de accountants- en adviesorganisatie KPMG een prominent adviserende taak bij het ministerie. Even zoeken met Google met als zoektermen VWS en KPMG levert vele hits op.

De voorganger

Zoals elke religie kent eHealth ook prominente voorgangers(predikanten/priester/rabbijn/imam). Recent lieten minister Schippers en staatssecretaris van Rijn in een eigen brochure en een interview in het NRC Handelsblad weten hoe groot hun geloof in eHealth is. Schippers leidde daarbij de dienst met van Rijn als co-celebrant. [Weide perspectieven met een land zonder ziekenhuizen werden door de twee geschetst, overigens zonder enige realiteitszin.](#) Preventie met behulp van eHealth moet het volgens hen helemaal worden. Dat soort

opmerkingen klinkt uit de mond van dit duo toch wel erg als vloeken in de kerk. Zij hebben namelijk zelf de laatste jaren vanwege bezuinigingen menig preventieprogramma de nek omgedraaid.

Geen religie

eHealth moet als elke ontwikkeling in de zorg niet overhaast en als een soort religie worden toegepast. Mijn moeder zei altijd: "bezie alles, maar behoud het goede". Op die basis dienen weloverwogen, goed uitgetest, met gevalideerde testwaarden, nieuwe ICT-ontwikkelingen in de zorg toegepast te worden. Haastige spoed is zelden goed. Tegenstander van innovatie ben ik dan ook niet.

W.J. Jongejan

17-06-2016: 13.16u: alinea "De collecte" toegevoegd.